

Dinosaurerne i nyt lys - grundigt og flot værk

Af geolog Morten L. Hjuler, *GeologiskNyt*

Zoologen Per Christiansen er internationalt anerkendt for sin dinosaurforskning og har med "Dinosaurerne i nyt lys" begået en letlæst og meget informativ bog.

Vores viden om dinosaurerne og deres hedengangne verden er i de seneste år øget betragteligt, og med den fortsatte tilstrømning af opdagelser og nytænkning falder stadig flere brikker på plads i det store dinosaurpuslespil. Litteraturen har i den forbindelse en kedelig tendens til ret hurtigt at blive om ikke forældet så i hvert fald ukomplet. Per Christiansen giver med sin nye bog en status over vores nuværende dinosaurkundskab. Og han går grundigt og sagligt til værks!

Bogens opbygning

"Dinosaurerne i nyt lys" udgives i et behageligt og håndterligt format på 18 x 23,5 cm, og trods 279 sider tætpakket med information er bogen med sin logiske opbygning utroligt let at finde rundt i.

Bogen lægger ud med en historisk gennemgang af dinosaurforskningens historie, som man absolut bør læse. Det ville være en skam at gå glip af videnskabens underholdende fejltagelser og ikke mindst den berømte "knoglekrig" mellem Cope og Marsh.

Herefter følger en indledning i dinosaurernes skeletale opbygning og en beskrivelse af deres slægtskab med eksempelvis pattedyr, og det vi i daglig tale kalder krybdyr. Læseren bliver også grundigt informeret om begrebet stofskifte, hvilket groft sagt vil sige kold/varmblodethed.

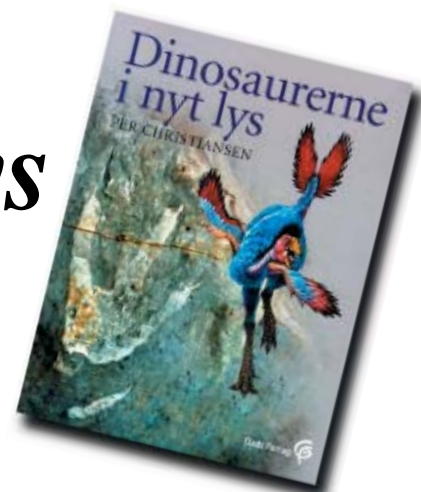
Igen bør man ikke økonomisere med læsningen; informationen i dette kapitel er nøglen til bogens hoveddel.

Resten af bogen (næsten 200 sider) beskriver dinosaurernes to hovedgrupper og alle disses undergrupperinger. Og det er måden, dette gøres på, som adskiller bogen fra meget anden litteratur om dinosaurer. Detaljeret gennemgås skeletternes opbygning, kendetegn og forskelle, og ud fra disse karakteristika kan slægtskabsforholdene mellem forskellige over- og undergrupper etableres.

Bogens store trumf

På en måde sætter Per Christiansen sig mellem to stole med sin bog. På den ene side skal indholdet præsenteres forståeligt og underholdende for den alment interesserede uden den rette faglige baggrund, hvilket vil sige de fleste. På den anden side fornemmer man, at forfatteren ikke ønsker at give køb på sin faglighed ved overdreven brug af interesseskabende, deskriptive termer som "meget farlig", "ekstremt tung", "muligvis intelligens som en delfin" osv. Informationerne findes i teksten, hvis de er relevante og fagligt forsvarlige, men de bliver serveret lige så objektivt, som mindre ophidsende information som "Hos *Aschelousaurus* vender kravens issebeshorn let bagud...".

Og det er denne mindre iøjnefaldende information, som er bogens styrke. Læseren får ikke serveret en færdig og ofte populariseret fortolkning af dinosaurens udseende, størrelse og adfærd, men får i stedet tilbudt det privilegium at kigge forskeren over skulderen, når han eller hun prøver at danne sig et billede af dyret og dets verden. Ganske vist var *Tyrannosaurus rex* sandsynligvis "meget farlig", men i

teksten underbygges denne antagelse af analyser af skelettets karakteristika og evolutionen inden for *Tyrannosauria*-gruppen.

Fint opslagsværk

Bogen er gennemillustreret i farve, og indeholder flere fantastisk flotte scenerier fra dinosaurernes verden, flere tabeller og ikke mindst mange afbildninger af knogleopbygningen – og de er nødvendige, hvis man ikke tilfældigvis er anatom.

En særlig finesse ved bogen er den geologiske tidsskala, som fikst er placeret nederst på venstresiderne. Tilsvarende finder man nederst på højresiderne et udsnit af det evolutionære stamtræ, som behandles i teksten ovenfor.

Bogen kan selvfølgelig læses fra start til slut, men egentligt er det mere oplagt at bruge den som opslagsværk. Den systematiske inddeling gør det meget nemt at finde frem til netop den dinosaur eller gruppe af dinosaurer, som man er interesseret i.

For at vende tilbage til problematikken med forældet eller uaktuel litteratur: Bogens faktuelle opbygning giver den fordel, at man sidder med både fakta og den deraf udledte tolkning i hånden. Skulle tolkningen være ukorrekt, har man stadigvæk data at arbejde videre med. Faren for, at denne bog hurtigt bliver uaktuel, er derfor ikke stor.

Af Per Christiansen udgivet på Gads Forlag 2003; 279 sider illustreret, indbundet, ISBN. 87-12-03977-2. Pris 275 kr.

Synliggør geologien med Dansk Naturvidenskabsfestival 2004

Af Nina Herrmann, projektleder, Dansk Naturvidenskabsfestival 2004

Dansk Naturvidenskabsfestival, som afholdes fra d. 24/9 - d. 3/10, giver dig mulighed for at synliggøre dit fag. Formålet er at øge interessen og forståelsen for naturvidenskab og teknologi i den danske befolkning, især med fokus på børn og unge. Festivalen afholdes hvert andet år med deltagelse af

skoler, gymnasier, universiteter, virksomheder, museer, biblioteker, foreninger m.m.

Bliv foredragsholder – det er nemt!

I festivalperioden holder du foredrag på en folkeskole, et bibliotek, et museum e.l. Du bestemmer selv, hvor mange foredrag, du vil holde, din målgruppe, og hvor i landet du vil holde det. Du får intet honorar, men dine transportomkostninger til og fra

foredragsstedet dækkes af rekvirenten. Du skal bare tilmelde dig online via festivalens hjemmeside på www.dnf2004.dk/go/bef. Både studerende og undervisere er velkomne som foredragsholdere.

Kontakt:

Dansk Naturvidenskabsfestival på tlf: 70 20 86 20 eller på dnf@formidling.dk
Læs mere på www.dnf2004.dk

